

6.11..2012

EPV Tuulivoima Oy

Frilundintie 7

65170 VAASA

Asia

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Laihian Rajavuoren tuulivoimapuisto, Laihia, EPV Tuulivoima Oy

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi:

Laihian Rajavuoren tuulivoimapuisto

Hankkeesta vastaava:

EPV Tuulivoima Oy, Frilundintie 7, 65170 Vaasa

Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti:

Ramboll Finland Oy; Terveystie 2, 15870 Hollola

Yhteysviranomainen:

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, PL 262, 65101 VAASA

1.1 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

YVA-menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi. Tuulivoiman rakentaminen edellyttää YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista aina kun hanke käsittää vähintään 10 tuulivoimalaa tai tuulivoimaloiden kokonaisteho on vähintään 30 MW (YVA-asetus).

Kaksivaiheisen arviointimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa on käsitelty arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Tämän hankkeen arviointiohjelmasta on yhteysviranomainen antanut oman lausuntonsa 1.9.2011,

missä on esitetty ne seikat mitkä arviointiohjelmassa esitetyn lisäksi tulee ottaa arviointiohjelmaa toteutettaessa ja sen perusteella tehtävässä arviointiselostuksessa huomioon.

Arviointiohjelman ja siitä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella on laadittu nyt käsiteltävänä oleva ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa tulisi esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista. Näiden pohjalta sekä eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta yhteysviranomaisen tekee oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA- menettely päättyy tähän.

Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Hanketta koskevista päätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Hanketiedot

EPV Tuulivoima suunnittelee tuulivoimapuiston rakentamista Laihian Rajavuoren alueelle. Hankkeeseen kuuluu enintään 21 kpl yksikkötehoaltaan 2-5 MW :n tuulivoimalaitoksia, joiden kokonaiskorkeus on 18, 200 tai 232 metriä. Arvioituissa vaihtoehtoissa tornin korkeus on 124, 140 tai 165 m ja lavan pituus 55, 60 tai 67 metri. Arvioitavana hankkeena on tuulivoimapuiston rakentaminen ja sen toiminta, minkä lisäksi tuulivoimaloita palvelemaan tarvitaan huoltotieverkosto sekä sähkönsiirtoyhteydet. Hankealueen pinta-ala on 20 km² ja siihen sisältyy myös 15 km pituisen 110 KV voimajohdon rakentaminen hankealueelta Laihian sähköasemalle

Ympäristövaikutuksen arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot.

Vaihtoehto 0 (VE0) Laihian Rajavuorelle suunniteltua tuulivoimapuistoa ja sen liityntävoimajohtoa ei toteuteta. Vaihtoehto toimii arvioinnissa vertailuvaihtoehtona, jossa vastaava sähkömäärä tuotetaan jossain muualla joillain muilla sähköntuotantomenetelmillä.

Vaihtoehto 1 (VE1)

Laihian Rajavuoren alueelle rakennetaan 21 tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 2–5MW. Arvioitavat tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudet ovat 180, 200 ja 232 metriä

Vaihtoehto 2 (VE2)

Laihian Rajavuoren alueelle rakennetaan enintään 15 tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Tuulivoimaloiden yksikköteho on 2–5 MW. Arvioitavat tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudet ovat 180, 200 ja 232 metriä.

Vaihtoehtojen muodostaminen

VE1 on hankkeesta vastaavan laatima sijoituspaikkasuunnitelma. VE2 on laadittu VE1:n pohjalta poistamalla voimaloita mm. linnustollisista syistä. Vaihtoehdossa 1 on tuulivoimaloiden määrää vähennetty alkuperäisestä 25:stä neljällä 21:een.

Sähkönsiirto

Sähkönsiirto tuulivoimalaitoksilta sähköasemalle on suunniteltu tapahtuvaksi maakaapelein. Maakaapelit on pääosin suunniteltu sijoitettavaksi huoltotierakenteiden yhteyteen. Sähkönsiirto sähkö-

asemilta valtakunnalliseen sähköverkkoon tapahtuu 110 kV voimalinjalla ilmajohtona. Tuulivoimapuisto on tarkoitus liittää Laihian sähköasemaan, jolle etäisyyttä on noin 15 kilometriä. Voimajohtoreitin eteläpäässä reitille on kaksi vaihtoehtoa. Voimajohtoreitti VE1 kiertää Lounaalan kylän länsipuolelta ja VE2 sijoittuu Lounaalan itäpuolelle. Molemmat voimajohtoreittivaihtoehdot päättyvät Laihian sähköasemalle, voimajohtoreitin pohjoisosassa vaihtoehdot eivät eroa toisistaan.

Sähkönsiirtoa ei ole otettu mukaan vaihtoehtoihin, sillä 110kV sähkölinja muuntoasemineen tulee rakennettavaksi voimalamäärästä riippumatta. Voimajohtoon rakentamisen vaikutukset on kuitenkin osin arvioitu YVA selostuksessa.

Sähkönsiirron linjaukseen ei ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä oteta kantaa, johtuen siitä että selvitykset ovat osin kesken. Sähkönsiirron linjaukseen liittyvät selvitykset tuleekin koota yhteen niin, että toimija on valinnut selkeän vaihtoehdon sähkölinjaksi. Asiakirjat toimitetaan ELY-keskukselle, joka antaa voimalinjan linjauksesta oman lausuntonsa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on voimalanpaikkakohtaisesti arvioitu tuulivoimaloiden toteuttamiskelpoisuutta. Ympäristövaikutusten arvioinnin lopputuloksena esitetään arvio tuulivoimaloiden ja huoltotielinjausten toteuttamiskelpoisuudesta (kappale 15). Kappaleessa 15 on myös esitetty jatkosuunnittelun pohjaksi alkuperäisen hankevaihtoehdon pohjalta muokattu uusi hankevaihtoehto, jossa on huomioitu ympäristöselvitysten tulokset.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa samoin kuin jo aiemmin ohjelmavaiheen aikana on käsitelty rakentamisen tarvitsemia lupia. Tämä asia on ympäristövaikutuksen arviointiselostuksenakin tuotu hyvin esiin, joskin lienee syytä kerrata asia vielä kertaalleen.

Kaavoitus

Maankäyttö- ja rakennuslakia on muutettu tuulivoimarakentamisen osalta 1.4.2011, mikä mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentamisen suoraan osayleiskaavan perusteella. Edellytyksenä yleiskaavan käyttämiselle rakennuslupan perusteena on, että yleiskaavalla voidaan riittävällä tavalla ohjata alueen yleistä maankäyttöä mm. alueen ympäristöarvot ja maisemakuva huomioivalla tavalla. Kaavan kaavamääräyksissä voidaan edelleen määritellä yksityiskohtaisemmat ehdot tuulivoimaloiden sijoituspaikoille ja rakentamiskäytösalueille ihmisiin ja alueen luontoon kohdistuvien vaikutusten ehkäisemiseksi (mm. LSL 39 §:n rauhoitusmääräykset). Tarvittaessa rakentamisalueille voidaan laatia lisäksi yksityiskohtaisempia asemakaavoja, jos voimaloiden sijoittaminen sitä edellyttää

Laihian Rajavuoren tuulivoimapuiston alueelle laaditaan osayleiskaavaa samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. Rajavuoren tuulivoimayleiskaavaan liittyvä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 20.8.-20.9.2010. Kaavan laatimisessa otetaan huomioon ympäristövaikutusten arvioinnissa esille tulevat näkökohdat sekä määritellään niiden perusteella edelleen yksityiskohtaisemmat rajaukset suunniteltujen voimaloiden sijainnille ja teknisille ominaisuuksille.

Ympäristöministeriö vahvisti Pohjanmaan maakuntakaavan 21.12.2010. Vahvistetussa maakuntakaavassa hankkeen suunnittelualue sisältyy lähes kokonaisuudessaan matkailun vetovoima-alueen /matkailun ja virkistysalueen kehittämisen kohdealueen sisäpuolelle. MV-2 (Rajavuori-Levaneva) on merkintä, jossa alueen kehittäminen perustuu luontoon ja seuraaviin erityispiirteisiin: Alueen luontomatkailuarvoihin, Rajavuoren alueen kehittämiseksi virkistyskeskukseksi ja virkistys-

reittien solmukohdaksi. Maakuntakaavassa on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti, josta väli Rajavuori-Levaneva (osa Kurjenkierrosta) on toteutettu. Levanevan alue on Natura-aluetta. Maakuntakaavassa suurin osa tästä alueesta on osoitettu luonnonsuojelualuemerkinnällä SL2.

Pohjanmaan liitossa on valmisteilla vaihekaava 2, joka käsittelee uusiutuvia energiamuotoja, erityisesti tuulivoimaa. Vaihekaava päivittää maakuntakaavan energiahuollon osalta. Kaavaluonnos oli nähtävillä 16.1-17.2.2012 välisen ajan. Kaavaluonnoksessa Laihian Rajavuori on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi (tv-1). Pohjanmaan liiton tavoitteena on saada kaavaehdotus nähtäville joulukuussa 2012.

Suunnitelman mukaan Laihian Rajavuoren tuulivoimapuisto on tarkoitus toteuttaa osayleiskaavan perusteella, joka on parhaillaan työn alla. Kaavaselostuksen perusteella voimalapaikat on osoitettu ohjeellisina tuulivoimalan sijaintina. Näin rakennussuunnitteluvaiheeseen jätetään käytännössä vähäinen mahdollisuus siirtää voimalaa alueen sisällä. Voimaloille määritellään lisäksi suurin tornin korkeus ja kokonaiskorkeus.

Rakennusluvut

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa Laihian kunnan rakennusvalvontaviranomaisilta. Rakennusluvan myöntämisen edellytys on, että hankkeen YVA-menettely on päättynyt ja Ilmailuhallinnolta on saatu lausunto lentoturvallisuuden varmistamiseksi. Rakennustarkastaja tarkistaa lupaa myöntäessään, että suunnitelma on vahvistetun asemakaavan / yleiskaavan ja rakennusmääräysten mukainen. Tuulivoimaloiden lisäksi rakennettava sähköasema tarvitsee rakennusluvan.

Luonnonsuojelulain mukaiset poikkeusluvut

Hakijan ja viranomaisten tulee olla tietoisia hankkeen mahdollisista vaikutuksista luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajeihin. Hankealueella tehtävien selvitysten yhteydessä voi löytyä em. lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla kielletty. Tällöin hanke saattaa edellyttää luonnonsuojelulain 49 §:n mukaista poikkeamislupaa, jonka voi myöntää alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee selvittää poikkeamistarvetta myös luonnonsuojelulain 39 §:n kielloista, koska tuulivoimapuiston rakentamisen yhteydessä on mahdollista, että useiden rauhoitettujen lajien elinympäristöjä häviää. Rauhoitettujen lajien pesien vahingoittamista tai yksilöiden häirintää voi tapahtua, jos huoltoteiden, voimalaitospaikkojen tai maakaapeleiden ja maanpäällisten voimajohtojen rakentamista tapahtuu pesimäaikana, tärkeällä muuton aikaisella levähdysalueella tai muutoin lajien elämänsyklin kannalta tärkeällä paikalla.

Ympäristölupa

Ympäristösuojelulain mukainen (86/2000) 28 § ympäristölupa tarvitaan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa lähiasutukselle aiheutua naapurussuhteissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa. Luvan tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa voimalasta aiheutuva melu sekä lapojen pyörimisestä syntyvä valon ja varjon liike. Ympäristöluvan myöntää kunnan ympäristölupaviranomainen.

Energiamarkkinaviraston lupa

Sähkömarkkinalain (386/1995) 18§ mukaan vähintään 110 kilovoltin sähköjohdon rakentamiseen on pyydettävä sähkömarkkinaviranomaisen eli Energiamarkkinaviraston lupa.

Maastotutkimuslupa

Maastotutkimuksia varten tarvitaan lunastuslain (603/1977) 84§ mukainen maastotutkimuslupa Länsi- ja Sisä- Suomen aluehallintoviranomaiselta.

Lunastuslupa

Voimalinjojen rakentamista varten tarvittava lunastuslain 5§ mukainen lunastuslupa haetaan valtioneuvostolta. Jos lunastuslupaa haetaan voimansiirtolinjanrakentamista varten ja jos yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee asianomainen maanmittaustoimisto.

Liittymissopimus

Tuulivoimaloiden kytkentä alueelliseen sähköverkkoon edellyttää liittymissopimusta. Alueverkkoyhtiö vastaa kantaverkon liittymisvaatimusten täytymisestä kantaverkon liityntäpisteissään.

Lentoestelupa

Ilmailulain (1194/2009) 165§ mukaan yli 30 m korkeiden rakennelmien, rakennusten ja merkkien rakentamiseen tulee olla lentoestelupa. Lupaa hakee alueen haltija ja hakemukset käsittelee Liikenteen turvallisuusvirasto TraFi.

Sopimukset maanomistajien kanssa

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää sopimusta maanomistajien kanssa. Teiden ja maakaapeleiden rakentamiseen tarvitaan asianmukaiset luvat.

1.4 Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Pohjanmaan liitossa on valmisteilla vaihekaava 2, joka käsittelee uusiutuvia energiamuotoja. Tavoitteena on saada ehdotus kaavasta nähtäville vielä vuoden 2012 aikana. Samanaikaisesti arvioinnin kanssa laaditaan Rajavuoren tuulivoima-alueelle osayleiskaavaa, jonka kaavaehdotus laaditaan sen jälkeen kun YVA on päättynyt.

Laihian Rajavuorelle sijoittuvan tuulivoimapuiston oletetulla vaikutusalueella on Natura 2000- verkoon kuuluva kohteita. Hankkeesta on tehty Natura-arviointi YVA-menettelyn yhteydessä. Luonnonsuojelulain 65§ 2 mom. mukaan tuulivoimalaitoksille rakennusluvan myöntävän viranomaisen on pyydettävä siitä lausunto alueelliselta ELY-keskukselta (Etelä-Pohjanmaan ELY- keskus) ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on (Metsähallitus). Molemmat tahot ovat antaneet lausuntonsa Natura-arvioinnista tuulivoimavaihekaavan lausunnon yhteydessä.

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kaikille avoin tiedotus ja keskustelutilaisuus pidettiin Laihian nuorisoseuran talolla 3.4.2012

Kuulutus ja arviointiselostus ovat olleet virallisesti nähtävillä 11.4 - 31.5.2012 virka-aikana Laihian kunnanvirastolla ja Kurikan kaupungintalolla. Lisäksi asiakirjat ovat olleet nähtävillä Laihian kunnankirjastossa, Kurikan pääkirjastossa, Jurvan yhteispalvelupisteessä ja Jurvan kirjastossa. Menettelytapavirheestä johtuen yhteysviranomaisen kuulutti hankeen uudelleen, siten että se oli nähtävissä samoissa edellä mainituissa paikoissa 6.8 - 7.9.2012 välisen ajan.

Kuulutus on julkaistu alueella ilmestyvässä Jurvan Sanomissa 1.8.2012, Kyrönmaa-lehdessä 2.8.2012 ja Sanomalehti Ilkassa 2.8.2012.

Kuulutus ja arviointiselostus on julkaistu myös internetsivuilla www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla.

Arviointiselostuksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta:

EPV Alueverkko Oy, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Alueiden käyttö- ja vesihuoltoyksikkö, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Luontoympäristöyksikkö, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Vesistöyksikkö, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristönsuojeluyksikkö, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Fingrid Oyj, Ilmailulaitos Finavia, Ilmavoimien Esikunta, Jokisalons kylätoimikunta pj Ollila Heli, Jurvan ympäristö- ja luontoseura r.y, Kurikan kaupunki Kaupunginhallitus, Kurikan kaupunki Ympäristölautakunta, Kyrön seudun luonnonsuojeluyhdistys ry, Laihian kunta, Kunnanhallitus, Laihian kunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta, Laihian riistanhoitoyhdistys, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Sosiaali- ja terveydenhuolto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Länsi-Suomen sotilasläänin Esikunta, Maailman Luonnon Säätiö Suomen Rahasto (WWF) Suomen merikotkatyöryhmä, Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys r.y, Merivoimien Esikunta, Metsähallitus, Pohjanmaan Luontopalvelut, Metsänhoitoyhdistys Etelä-Pohjanmaa ry, MTK-Etelä-Pohjanmaa, Museovirasto, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kalatalous, Pohjanmaan liitto, Pohjanmaan museo, Pääesikunta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan Piiri r.y, Suomen metsäkeskus, Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Yhteysviranomaiselle on toimitettu yhteensä 19 lausuntoa ja 7 mielipidettä.

4 YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausunnot ja mielipiteet esitetään osittain lyhennettynä liitteessä 1 ja 2 ja niiden keskeinen sisältö on otettu mukaan yhteysviranomaisen lausuntoon.

4 Yhteysviranomaisen lausunto

4.1. Hankekuvaus

Hankekuvaus sisältää riittävät tiedot ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohdaksi. Arviointiselostuksessa on esitetty riittävän tarkasti tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta ja vaihtoehtoista, joihin sisältyy myös hankkeen toteuttamatta jättäminen. Hankkeen tarve ja tavoitteet on perusteltu asianmukaisesti.

Tosin myös hankealueen valinnan perustelut olisi ollut syytä esittää, sillä hankkeesta vastaavalla on myös muualla monia muita tuulivoimapuistoja samanaikaisesti suunnittelun alla. Hankkeesta vastaavan mukaan aloite ko. alueen paikaksi tuulivoimapuistolle on tullut kunnalta. Rajavuoren hankealuekin on mukana Pohjanmaan liiton teettämässä selvityksessä "Uusiutuvat energiavarat ja niiden sijoittuminen Pohjanmaalla" Tässä selvityksessä Rajavuori on kuitenkin luokiteltu luokkaan B eli soveltuu varauksin maakuntakaavan tuulivoima-alueeksi. Erityisesti alueen käyttö virkistys-alueena ja Natura-alueen läheisyys, ovat vaikuttaneet kohteen luokitukseen B-alueeksi, kuten arviointiselostuksessa on todettakin.

Hankkeesta vastaavan muut tuulivoimaprojektit Pohjanmaalla on arviointiselostuksessa kuvattu niin, että niiden suunniteltu kokonaiskapasiteetti tulee esille. Arviointiselostuksessa todetaan myös, että Rajavuoren tuulivoimapuisto ei ole vaihtoehtoinen hankkeesta vastaavan muiden hankkeiden kanssa.

Arviointiselostuksen mukaan hankealueella tarvitaan raskaisiin kuljetuksiin soveltuvia rakennus- ja huoltoteitä yhteensä n.13 - 16 kilometriä. Teiden linjauksia varten raivataan ja kaadetaan puustoa n.12-15 metrin leveydeltä ja jyrkissä kaarteissa raivattavan tielinjauksen leveys on helposti kaksinkertainen johtuen erikoispitkien kuljetusten vaatimasta lisätilasta. Tiestön rakentamisen aiheutuvista vaikutuksista havainnollistaa ainakin jossain määrin kuva 9-13.

Alustavissa tuulivoimapuiston rakentamissuunnitelmissa todetaan että uuden tiestön rakentamiseen ja vanhan korjaamiseen sekä voimaloiden perustuksiin tarvitaan kaikkiaan 83 000 - 66000 kuutiometriä kalliomursketta. Määrä on huomattava , vastaten noin 2000 -3000 täysperävaunullista autokuormaa. Arviointiselostuksen mukaan tarvittavat maa- ja kiviainekset tullaan hankkimaan kuitenkin hankealueen ulkopuolelta.

Tuulivoimaloiden rakenteesta on suunnitelmassa esitetty kaksi vaihtoehtoa, joista toisessa on putkirakenteinen torni ja toisessa ristikkorakenteinen torni. Putkirakenteista tornivaihtoehtoa pitivät kaikki asiaan kantaa ottaneet parempana. Havainne kuvien perusteella ristikkorakenteiset tornit erottuvat maisemassa selvästi enemmän.

Ympäristövaikutukset on arvioitu hankkeen koko elinkaaren ajalta rakentamisesta toiminnan loppumisen jälkeiseen tilanteeseen saakka, oletuksena että voimaloiden perustuksille ja tornille on laskettu noin 50 vuoden tekninen ikä ja voimalan turbiinin (konehuone ja siivet) käyttöikä on noin 20 vuotta. Erilaiset modernisointitoimenpiteet huomioiden voimalaitoskokonaisuuden toiminta-aika olisi noin 50 vuotta.

Elinkaariajattelun mukaisesti arviointiselostuksessa on selvitetty myös tuulivoimaloiden käytöstä poistaminen sekä tuulivoimapuistosta poistettavien laitteiden kierrättäminen ja jätteiden käsittely.

Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi

Arviointiselostuksessa on käsitelty YVA- lain 2§ ympäristövaikutuksia koskevan määritelmän mukaiset välittömät ja välilliset vaikutukset eri vaikutuskohteisiin sekä niiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin. Vaikutuksia on tarkasteltu yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, luonnonympäristöön, ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen ja ihmisiin. Lisäksi on tarkasteltu yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa. Tehty vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten merkittävyyden arviointi, sekä arvioitu hankkeen toteuttamiskelpoisuus Kohdassa 14 on o esitetty yhteenveto, jossa vertaillaan voimalavaihtoehtojen vaikutuksia.

Arviointiselostuksessa käytetyt aineistot ja menetelmät on esitetty jokaisen arviointiosuuden alussa ja ne on kuvattu riittävästi, jotta niistä saadaan käsitys arviointitulosten luotettavuudesta. Lisäksi on esitetty omana kohtanaan kullekin osa-alueelle vaikutusalueen rajausta sekä vaikutuksen ajoitus.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön on selostuksessa kuvattu riittävän hyvin. Siinä on tuotu esiin kaavoituksen nykytilanne ja meneillään olevat kaavoitukset, sekä tuotu esiin myös ne ristiriidat joita tuulivoiman rakentaminen tuo mukanaan ajatellen alueen virkistyskäyttöä. Alue tulee säilymään edelleen metsätaloustaloudessa ja teiden parantaminen tulee hyödyntämään myös metsänomistajia. Alueella lienee jo tällä hetkellä on ristiriitoja matkailukäytön ja metsätalouden välillä jota kuvaa Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistyksen lausunto. Siinä se toteaa, että alue hankealueeksi on esitetty ainoastaan sen vuoksi että saataisiin hakatut metsät hyötykäyttöön ja tästä tuloja. Tosiasia on, että taloustaloudessa olevat metsät ovat omistajilleen tulonlähde joiden hyödyntäminen tapahtuu ensisijaisesti hakuiden kautta myös tulevaisuudessa. Voimallisesti harjoitetusta metsätaloudesta johtuen alueella vielä jäljellä olevat vanhan metsän alueet tulisi huomioida voimaloiden sijoittelussa.

Selostuksessa todetaan, että maakuntakaavassa esitetyt virkistysaluemerkintöjen yhteensovittaminen tuulivoimatuotannon kanssa on osittain ristiriitaista, josta johtuen virkistysreitistön sijaintia jouduttaneen muutamissa kohdin tarkistamaan. Asia lienee tältä osin yhteensovitettavissa mikäli reitistön ylläpitäjä myös suostuu tähän.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön

Tuulivoimalat näkyvät maisemassa suuresta koosta johtuen kauaksi. Varsinkin avoimissa maastoissa kilometrienkin päässä sijaitsevat voimalat kohoavat näkyviin puiden latvojen yläpuolelle. Yöaikaan näkyvät tuulivoimaloiden varoitusvalot.

Vaikutuksia maisemaan ja alueen kulttuuriympäristöön on arvioitu asiantuntija-arviona. Siinä on tunnistettu hyvin missä ja miten alueen maisema ja kulttuuriympäristöarvot ilmenevät. Näkymiä on havainnollistettu hyvin erilaisin kuvin, sekä tuotu esiin myös niitä epävarmuustekijöitä joita havainnekuviin käyttöön liittyy.

Ongelmallisina on hankealueen itäpuolella sijaitseva Levanen alue, jonka yllä tuulivoimalat näkyvät lähimmillään noin neljän kilometrin etäisyydellä. Arviointiselostuksessa esitetty arvio tuulivoimailtojen vaikutuksista Levanen osalta on, että ne muuttavat alueen maisemakuva ja sen luonnetta merkittävästi. Lisäksi ongelmallista on, että maisemavaikutuksia ei juurikaan ole mahdollista vähentää esim. sijoittelulla. Levanen osalta olisi ollut syytä tehdä myös vastaava havainnekuva kuin Kivi- ja Levalammen uimarannalta, jolloin maisemavaikutuksesta olisi saatu hieman konkreet-

tisempi kuva. Sivulla 73 on esitetty joukko huomioon otettavia seikkoja haitallisten vaikutusten vaikutusten vähentämiseksi, jotka tulisi myös jatkosuunnittelussa ottaa huomioon.

Vaikutukset luontoympäristöön

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pinta- pohjavesiin

Vaikutuksia maa- ja kallioperään on arvioitu karttatarkastelulla, mikä soveltuu tarkoitukseen. Lisäksi luontoselvitysten yhteydessä on selvitetty paikanpäällä mm. alueen luontotyytit. Vaikutuksia maa- ja kallioperään voidaan olettaa syntyvän teiden rakentamisen yhteydessä, maakaapeliin kaivuun sekä tuulivoimaloita perustettaessa ja pystytysaluetta tasattaessa. Teiden rakentamiseen tarvittavat maamassat ja kalliomurske on tarkoitus tosin tuoda alueen ulkopuolelta. Arviointiselostuksessa on arvioitu, että kallioulouhintaa joudutaan tekemään voimaloiden 3,8,9,21 ja 22 kohdalla. Asiakirjoista ei selviä ovatko kyseiset kohteet metsälain 10 § mukaisia kohteita vai ei ja tämä on syytä vielä tarkistaa. Kohdassa 9.1.5 on käsitelty haitallisten vaikutusten vähentämistä ja lieventämistä jotka on syytä ottaa huomioon. Myös muualta tuotava teiden rakentamisessa tarvittava murske tulisi olla laadultaan sellaista, että siitä ei liukene haitallisia aineita ympäristöön.

Alueella ei ole merkittäviä pohjavesiesiintymiä, eikä rakentamisella voida olettaa olevan vaikutuksia hakealueen ulkopuolella oleviin pohjavesialueisiin. Pintavesien osalta saattaa esiintyä veden sammentumista jos sääolosuhteet ovat otolliset. Tältä osin arviointiselostuksen arviota voidaan pitää oikeana.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin

Selvityksessä on hyvin käyty läpi hankealueen sisäpuolelle sijoittuvat arvokkaat luontotyytit: Vanhat kuusikot, Penssoninluhdan lehto Orvoonneva, Kaijan Kryptimaan Natura-alue. Lisäksi on käyty läpi kaikki voimaloiden sijoituspaikat sekä huoltotiet. Kaijan Kryptimaan ja Levanen osalta on tehty myös erillinen Natura-arviointi. Natura-arvioinnista ovat sekä Metsähallitus että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus antaneet erilliset lausuntonsa joten sitä ei tässä käsitellä.

Liitteenä olevaa luontoselvitystä voidaan pitää hankealueen osalta hyvänä ja oikein tehtynä Selvitys on havainnollinen sisältäen runsaasti kuvamateriaalia, mikä havainnollistaa hyvin esitystä.

Luontodirektiivin liitteiden IV (a) lajit sekä uhanalaiset lajit

Lepakot

Asiakirjojen liitteenä on erillinen Rajavuoren tuulivoimapuiston lepakkoselvitys. Selvityksessä on käytetty menetelmää, jossa apuna käytetään ultraääni-ilmaisinta, jolla voidaan havaita lepakoiden päästämät kaikuluotausääni. Äänten perusteella on mahdollista määrittää lepakot lajilleen. Menetelmää on käytetty yleisesti lepakoitten kartoituksessa.

Erityisesti Metsähallitus on lausunnossaan kritisoinut lepakkokartoitusta pitäen sitä osittain puutteellisenä koska siitä puuttuu muuttavien lepakoitten kartoitus. Rajavuoren alueella kartoitusta on tehty neljänä yönä, mitä voidaan pitää varsin vähäisenä määränä alueen koko huomioon ottaen. Vähäinen määrä aiheuttaa sen, että sattuma vaikuttaa helposti tuloksiin sekä suuntaan, että toiseen. Kaikesta huolimatta on pystytty luomaan kuva siitä mitkä hankealueen sisällä olevat alueet ovat tärkeitä lepakoitten esiintymistä ajatellen.

Lepakoitten muutto on erittäin huonosti tunnettu ja alueella jossa esiintyy muutoinkin lepakoita, on muuttavien lepakoitten erottaminen paikallisista käytännössä mahdotonta. Lepakoitten muuttoa ovat jossain määrin selvittäneet mm. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, mutta alueellisesti nyt käsiteltävänä olevalle alueelle sovellettavaa tietoa ei ole olemassa. Tähän ei myöskään ole selkeitä menetelmiä, joten sen osalta ei selvitystä ole tarpeen täydentää.

Havaittujen lajien (pohjanlepakko ja viiksisiippa/isoviiksisiippa) pääasialliset lentokorkeudet ovat niiden saalistaessa selvästi alle voimaloiden lapojen korkeuden (60 - 80m), mikä todellisuudessa vähentänee törmäysriskiä.

Liito-orava

Arviointiselostuksessa on selvitetty hankealueen liito-oravien esiintymisalueet Hakealueen keski-osassa tuulivoimaloiden 3 ja 18 välisellä alueella sijaitsee liito-oravien elinalue. Lisäksi havaintoja liito-oravista on myös voimaloiden 14 ja 15 läheisyyteen sijoittuvalla alueella. Nykyiset esiintymisalueet tulee ottaa tuulivoimaloiden sijoittelussa huomioon ja toimija esittääkin, että tulisi tarkastella mahdollisuutta voimalan 18 siirtoon. Joka tapauksessa nyt tiedossa olevien liito-oravien esiintymisalueiden osalta on jatkossa selvitettävä varsinaiset lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainti, jotta niiden ja ruokailupaikkojen väliset yhteydet voidaan säilyttää riittävän puustoisina ja turvallisina metsäkäytävinä. Kohdassa 9.5.5 esitetyt toimenpiteet haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tulee ottaa jatkossa huomioon. Liito-oravan pesintäkausi on tosin huomattavasti pitempi kuin vain kevättalvi mikä on huomioitava

Muut lajit

Viitasammakko

Lajin esiintymistä ei ole alueella selvitetty joskin tässä on arvioitu alueen pienvesien merkitystä lajin kannalta, mikä riittänee tarkasteluksi.

Vaskitsa

Arviointiohjelmasta annetussa yhteysviranomaisen lausunnossa edellytettiin, että arviointiselostukseen tulee sisällyttää selvitys vaskitsan elin- ja talvehtimispaikoista sekä arvio hankkeen vaikutuksista lajin elinolosuhteisiin.

Alue on lajin esiintymisen kannalta sen pohjoisinta aluetta, mikä tarkoittanee, että laji on todennäköisesti harvalukuinen. Lisäksi laji on vaikeasti havaittava. Tehdyt havainnot ovat pääasiassa tiehavaintoja, joista osa on yliajettuja. Lienee selvää, että vaskitsasta on tältä alueelta melkein mahdotonta tehdä kovin kattavaa selvitystä. Varsinkin talvehtimispaikkojen kartoitus lienee alueella lähes mahdoton tehtävä. Vaskitsan tiedetään talvehtivan kompostikasoissa, muurahaispesissä ja maakoloissa, joista ainakin muurahaispesiä ja maakoloja riittänee alueella.

Linnustoselvitykset

Hankealueen linnustoa on tehty erillinen linnustoselvitys, jossa on tarkasteltu erikseen pesimä- ja muuttolinnustoa. Pesimälinnuston osalta kartoitus kattoi kaikilla voimalapaikoilla 250 x 250 m alu-

een. Rajavuoren alueella on tehty lisäksi vuodesta 1989 petolinturuutuseurantaa 10 km x 10 km alueella, joka aineisto on ollut tässäkin yhteydessä käytettävissä. Petolintujen pesäpaikka- ja reviiritiedot ovat kuitenkin luottamuksellisia. Muuton osalta tehtiin erillinen kevätmuutto ja syysmuutto seuranta.

Kehräähävaintoja on kerätty erikseen mutta myös lepakkoselvitysten yhteydessä. Alueelta on kartoitettu metsojen soidinpaikat. Petolintuseurannan tavoitteena oli selvittää Levanevalla pesivän maakotkan liikkumista suunnitellulla Rajavuoren tuulivoimapuistoalueella..

Käytettyjä menetelmiä, kartoitusten ja seurannan ajankohtaa voidaan pitää oikeana ja tulokset antavat selkeän kuvan siitä mitä lintulajeja ja kuinka suurella tiheydellä suunnitelluilla voimalapaikoilla pesii. Tosin voimalapaikkojen ulkopuolella kartoitusta on tehty vain yhdellä 6 km pituisella linjalla ja siltä osin sitä ei voida pitää kattavana. Voimalapaikkoja oli kartoituksessa kuitenkin niin monta, että se antavat kuitenkin riittävän kuvan alueen pesimälinnustosta.

Tiira aineistoa ei ole käytetty, vaikka yhteysviranomainen oli sitä lausunnossaan esittänyt. Toimijan mukaan aineiston käytöstä vaaditut korvaukset osoittautuivat täysin kohtuuttomiksi, eikä sitä tästä syystä ollut mahdollista käyttää.

Muuton seurannan osalta selviää, mikä merkitys Rajavuoren alueella on ajatellen lintujen muuttoa. Varsinkin suuremmat linnut kuten joutsen, kurki ja hanhet muuttavat osittain alueen yli, jolloin niiden törmäysriski tuulivoimaloihin on aina olemassa. Pääosa noudattanee kuitenkin lähempänä rannikkoa kulkevia reittejä.

Levanevan alueella tiedetään pesineen maakotka, jonka pesäpuu kaatui ilmeisesti Tapaninpäivän myrkyssä vuonna 2011. Näin ollen lähin tunnettu maakotkan pesäpuu sijaitsee tällä hetkellä noin 7 km etäisyydellä alueesta. Pesintäpaikan siirtyminen kauemmaksi alueelta luultavasti vähentää kotkien pesimäaikaista käyntejä alueella, mikä puolestaan vähentää kotkien törmäysriskiä. Koska tilanne kotkan osalta on selvitysten aikana muuttunut, on vielä jatkosuunnittelun yhteydessä syytä selvittää ja arvioida tarkemmin tämänhetkinen tilanne, eli mikä merkitys Rajavuoren alueella on lähialueella pesiville kotkille (maakotka/ merikotka) ja sitä kautta arvioida niiden törmäysriskiä. Muutoin linnustoselvityksiä hankealueen osalta voidaan pitää riittävinä.

Vaikutukset ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Tältä osin laskelmat lienevät oikeat, eikä niihin yhteysviranomaisella ole huomautettavaa. Varsinaisia vaikutuksia metsästykseseen, marjastukseen tai sienestystyksen ei synnyne ja toiminnot voivat jatkua alueella entisellään. Samoin ei odoteta vaikutuksia kalastoon tai kalastukseen alueella. Linnunmetsästys luotiaseilla aiheuttaa riskin jota kuitenkin metsästyslaki edellyttää ottamaan huomioon.

Vaikutukset ihmisiin

Meluvaikutus on tekijä joka voi aiheuttaa viihtyvyyshaittoja ja heikentää lähiympäristön asukkaiden koettua terveyttä ja unen laatua. Arviointiselostuksessa on syntyvää melua ja sen leviämistä alueella selvitetty mallinnuksen avulla. Mallinnus antaa hyvän kuvan siitä kuinka melu leviää voimaloiden ympäristöön. Mallinnus on tehty kuudella eri vaihtoehdolla eli vaihtoehto 1 ja 2 käyttäen kolmea eri tornikorkeutta.

Mallinnuksen perusteella melutaso on eniten altistuvan asuinrakennuksen kohdalla n 47 dBA, mikä ylittää asuinalueille annetun yöajan (40 dB) ja päiväajan (45 db) suunnitteluohjearvot. Samoin ylittävät lisäksi kahden loma-asunnon kohdalla päivä (40 dBA) ja yöajan (35dBA) suunnitteluohjearvot.

Melutasoon voidaan arviointiselostuksen mukaan vaikuttaa voimalatyypin valinnalla ja voimalan käyttöasetuksilla. Joka tapauksessa melumallinnus on syytä uusita kun tiedetään voimalatyyppi ja niiden käyttöasetukset. Mikäli melutaso ylittää edelleen ohjearvot on asia käsiteltävä ympäristöluvassa. Asia tulee huomioida myös kaavoituksessa siten, että alueella jo olevalle asutukselle ei voimalaitosten sijoittelusta aiheudu häiritseviä toimintoja.

Varjostus

Auringon säteiden suuntautuessa tuulivoimalan pyörivien roottorien takaa katselupisteeseen aiheutuu ns. vilkkuva varjostus. Tämä saattaa olla osalle ihmisistä häiritsevää. Alueen ja sen kesto määrittämiseksi on käytetty EMD WindPRO 2,7- ohjelmaa. Siinä käytettiin alueen osalta myös maanmittauslaitoksen maastotietokannan korkeuskäyräaineistoa. Taulukossa 11-1 ja 11-2 on esitetty tulokset kuinka monen rakennuksen osalta 8 tunnin varjostus vuodessa ylittyy. Tuulivoimapuiston sisäosissa varjostusvaikutukset ovat huomattavasti suuremmat. Tuulivoimaloista aiheutuvan liikkuvan varjon esiintymiselle ei ole Suomessa määritetty ohjearvoja. Tosin malli ei ota myöskään huomioon maaston kasvillisuutta tai metsän peittävyttä, joka osaltaan vähentää varjostusta.

Varjostusvaikutuksen syntyyn voidaan vaikuttaa, kuten arviointiselostuksessa onkin tuotu esiin, voimaloiden käytöllä. Voimalat voidaan pysäyttää pahimman välkkymisen ajaksi ja näin vähentää vaikutuksia. Joka tapauksessa Varjostuksen osalta siedettävä taso pysyvässä asuinkäytössä olevien rakennusten suhteen on noin 8 tuntia vuodessa. ja se tulisi huomioida jatkosuunnittelussa.

Matkailu- ja virkistyskäyttövaikutukset sekä vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Edellä mainittuja asioita on selvitetty erilaisin kyselyin ja haastatteluin, joista asukaskyselyraportti on arviointiselostuksen liitteenä. Kyselyn tuloksista käy selvästi ilmi kuinka alueella sekä kannatetaan, että vastustetaan hanketta. Sosiaalisten vaikutusten selvittämisestä ja raportoinnista ei ole huomautettavaa.

Vaikutukset maantie- ja lentoliikenteeseen

Tuulivoimapuiston rakentaminen aiheuttaa rakennusaikana huomattavan materiaalin kuljetustarpeen. Lentoliikenteen kannalta saattaa voimaloiden korkeuteen tulla rajoituksia. Varsinkin kuljetusreittien ja kuljetusten ajankohdan osalta olisi syytä olla yhteydessä asukkaisiin varsinkin silloin kun tie on lähellä asuinrakennuksia. Muutoin asiasta ei ole huomautettavaa.

Vaihtoehtojen vertailu ja vaikutusten merkittävyyden arviointi

Taulukossa 14-2 on vertailtu vaihtoehtoja keskenään ja siihen on koottu keskeiset kohdat tuulivoimapuiston vaikutuksista. Tähän ei ole huomautettavaa.

Näiden pohjalta on toimija laatinut esille tulleiden haittojen vähentämiseksi uuden vaihtoehdon (VE 3) jatkosuunnittelun pohjaksi. Tässä vaihtoehdossa on poistettu voimalat 20, 18 ja 16. Voimalaitten 2, 4, 14 ja 9 paikkaa on siirretty. Samoin tulee myös voimalan 10 paikka siirtymään maantien länsipuolelle. Voimaloille 1,2,3,4 ja 6 menevien huoltoteiden paikkaa esitetään tarkistettavaksi ja siirrettäväksi.

Vaihtoehto 3 on selvästi parempi vaihtoehto suunnittelun pohjaksi kuin vaihtoehto 1. Olisi ollut paikallaan esittää taulukossa myös vertailu vaihtoehdon 3 ja alkuperäisten vaihtoehtojen välillä. Tässäkin vaihtoehdossa herättävät kysymyksiä voimalat 4 ja 5 jotka sijaitsevat kartalta katsottuna etäältä muista. Näitten poistamista tulisi harkita.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiselostusvaiheen jälkeen YVA- prosessi päättyy. Hankevastaava päättää kuinka edetä jatkossa. Edellä mainitut yhteysviranomaisen lausunnossa esittämät asiat ovatkin evästystä jos hankkeessa edetään rakennussuunnitteluun, kaavoittamiseen ja lupien hakemiseen sekä loppuvaiheessa rakentamiseen. Varsinaiset rakennusluvat edellyttävät meneillään olevan kaavoitustyön valmistumista ja rakennusluvat myöntää kunta.

Yhteysviranomainen katsoo, että arviointiselostuksessa on käsitelty ne asiat, jotka YVA- laki vaatii ja pitää arviointiselostusta riittävänä, edellyttäen, että lausunnossa muutoinkin esitetyt seikat otetaan hankkeen edetessä huomioon. Sähkönsiirron linjauksen jatkokäsittelystä on edellä jo mainittu ja annettu menettelytapaohje.

Lausunnossa esitetyt asiat ovat suurelta osin myös tulleet esiin saapuneessa palautteessa. Muihinkin kuin erikseen yhteysviranomaisen lausunnossa esille nostettuihin erityisiin näkökohtiin toivotaan kiinnitettävän huomiota jatkotyössä.

YVAN valmistuminen ei saa tarkoittaa sitä, että voimaloitten paikat tai sähkölinjat ovat lopullisia, vaan sijoittelussa ja reittien valinnassa on huomioitava luontoarvot. Voimalat ja sähkölinjat ovat siirrettävissä, mutta eläinten ja/tai luontotyyppien uuden elinympäristön löytäminen on vaikeampaa.

Yhteysviranomainen katsoo että tuulivoimaloiden sijoittamiseen ja lukumäärään, on syytä kiinnittää jatkossa huomiota. Yhteysviranomaisen mielestä VE2 on paras alkuperäisistä vaihtoehdoista. Jos hankkeesta vastaava kuitenkin päätyy jatkosuunnittelun pohjaksi vaihtoehtoon 1 sisältyvään, VE3 nimeämäänsä vaihtoehtoon, on sekin vaihtoehtoa 1 parempi. Tosin sen osalta on kahden varsin kaukana muista sijaitsevan voimalan (4 ja 5) poistamista harkittava.

Liito-oravareviirien lähelle sijoittuvat voimalat ja yhdystiet tulee sijoittaa siten, että lajin elinpiirejä ei pirstota. Kehääjälle soveliasta elinympäristöt tulisi huomioida, siten että niitä tuhoutuu mahdollisimman vähän. Myös metson soidinpaikat tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoitusta mietittäessä.

Yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen YVA -selostus on tehty kokonaisuudessaan laajasti, luontoselvityksiin on panostettu paljon ja kaikilta voimalakohteilta on hyvät kuvaukset sekä runsaasti valokuvia. Myös karttaesitykset ovat pääosin hyviä.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto pidetään yleisön nähtävillä yhden kuukauden ajan Laihian kunnanviraston ja Kurikan kaupungintalon virallisella ilmoitustaululla sekä Laihian kunnankirjastossa, Kurikan pääkirjastossa, Jurvan yhteispalvelupisteessä sekä Jurvan kirjastossa niiden virka- tai aukioloaikoina. Lisäksi lausunto tulee nähtäville internetsi-

vuille osoitteeseen: www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualueen arkistossa.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Päivi Kentala

Ylitarkastaja

Esa Ojutkangas

Suoritemaksu 7600 €

Jakelu

EPV Tuulivoima Oy

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiselostusta

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa alueellisten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten suoritteista (1097/2009) olevan maksutaulukon mukaisesti. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.

Osoite: Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti: kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi